

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Socjologia wychowania
Okres ważności karty:	ISE_PPiW_P_MGR_(2021-2026)
Forma kształcenia:	Studia jednolite magisterskie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Specjalność/Specjalizacja:	

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	1	ćw	30	40	zaliczenie z oceną	4
		egz	0	60	egzamin	
		wyk	15	0	zaliczenie	
Razem			45			4

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych
Koordinator:	Ludmiła Nowacka
Prowadzący zajęcia:	dr Ludmiła Nowacka
Moduł, grupa przedmiotów:	PRZYGOTOWANIE W ZAKRESIE PEDAGOGICZNO-PSYCHOLOGICZNYM
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 1 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Brak warunków wstępnych.
Cel przedmiotu
Celem zajęć jest prezentacja socjologicznej koncepcji wychowania jako zjawiska społecznego, teorii i uwarunkowań procesów edukacyjnych. Zostanie przedstawiona problematyka międzypokoleniowego przekazu wartości, stylów życia, pozycji społecznej dzięki procesom wychowania i socjalizacji. W trakcie wykładu nacisk zostanie położony na prezentację socjologicznej perspektywy badania procesów edukacyjnych (wychowawczych, socjalizacyjnych, kształcenia) oraz analizy ich społecznych uwarunkowań i skutków. Analiza tekstów powinna wykształcić umiejętność wykorzystywania różnorodnych danych do analizy procesów edukacyjnych.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student ma wiedzę dotyczącą: pedagogiki, psychologii, filozofii i aksjologii wspomagającą rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, wykorzystywaną w codziennej pracy nauczycielskiej do efektywnego organizowania i wspierania integralnego rozwoju dziecka/ucznia oraz udzielania pomocy rodzicom/opiekunom w wychowaniu dziecka	M3 (Praca z podręcznikiem/atlasem /modelem), M2 (Projekt), M1 (Wykład konwersatoryjny), M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne)), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Prezentacje multimedialne	K_W01
2	Student ma wiedzę o edukacji międzykulturowej.	M3 (Praca z podręcznikiem/atlasem /modelem), M2 (Projekt), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Ocena prac pisemnych/referatów, Prezentacja ustna	K_W14
3	Student ma wiedzę o roli nauczyciela/wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci/uczniów	M3 (Praca z podręcznikiem/atlasem /modelem), M1 (Wykład konwersatoryjny), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Ocena prac pisemnych/referatów, Prezentacja ustna	K_W17
4	Student ma wiedzę o głównych środowiskach wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących	M1 (Wykład konwersatoryjny), M2 (Projekt), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Ocena prac pisemnych/referatów, Prezentacja ustna	K_W20
5	Student : Wykorzystuje w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska nauczania-uczenia się, uwzględniając specyficzne potrzeby i możliwości grupy, jak i poszczególnych dzieci/uczniów	M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne)), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Ocena prac pisemnych/referatów	K_U04
6	Student rozwija kompetencje kluczowe dzieci/uczniów, a szczególnie kreatywność, innowacyjność i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów	M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne)), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Ocena prac pisemnych/referatów	K_U08
7	Student wykorzystuje proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci/uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem	M1 (Wykład konwersatoryjny), M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne))	Kolokwium, Ocena prac pisemnych/referatów	K_U11
8	Student ma kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne, pozwalające na efektywną pracę w środowiskach zróżnicowanych kulturowo oraz z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem	M1 (Wykład konwersatoryjny), M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne)), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Aktywność	K_U12
9	Student posługuje się normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się przede wszystkim szacunkiem dla godności każdego człowieka	M1 (Wykład konwersatoryjny), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Aktywność	K_K06
10	Student: - posiada kompetencje interpersonalne pozwalające na budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami/opiekunami dziecka/ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacji	M2 (Projekt), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Prezentacje multimedialne, Aktywność	K_K03
11	Student posiada kompetencje interpersonalne pozwalające na budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami/opiekunami dziecka/ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacji	M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne)), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Prezentacje multimedialne, Aktywność	K_K08
12	Student projektuje ścieżkę własnego rozwoju uwzględniając m.in. samodoskonalenie oraz	M5 (Zadanie (ćwiczenie praktyczne)), M4	Kolokwium, Prezentacje multimedialne, Aktywność	K_K17

12	profilaktykę wypalenia zawodowego;	(Dyskusja)	Kolokwium, Prezentacje multimedialne, Aktywność	K_K17
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Dyskusja (M4 - Dyskusja kierowana, pogadanka wykładowcy ze studentami na tematy przedmiotowe), Praca z podręcznikiem/atlasem/modeliem (M3 - Praca w oparciu o materiały źródłowe), Projekt (M2 - Wykonywanie zadań w zespole, zakończone publiczną prezentacją), Wykład konwersatoryjny (M1 - Wykład z czynnym udziałem studentów), Zadanie (ćwiczenie praktyczne) (M5 - Praca w grupie zadaniowej nastawiona na konkretne wytworzenie treści)				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza:				
Kolokwium (Pisemne lub ustne sprawdzenie osiągnięć studentów na danym etapy realizacji programu przedmiotu)				
Prezentacja ustna (Sprawdzenie wiedzy i umiejętności w ramach wystąpienia publicznego studenta)				
Prezentacje multimedialne (Sprawdzenie wiedzy i umiejętności z wykorzystaniem technik informatycznych w ramach wystąpienia publicznego studenta)				
Ocena prac pisemnych/referatów (Sprawdzenie wytworów własnych studentów w ramach przydzielonych zadań)				
umiejętności:				
Aktywność (Obserwacja aktywności studentów)				
Kolokwium (Pisemne lub ustne sprawdzenie osiągnięć studentów na danym etapy realizacji programu przedmiotu)				
Ocena prac pisemnych/referatów (Sprawdzenie wytworów własnych studentów w ramach przydzielonych zadań)				
kompetencje społeczne:				
Aktywność (Obserwacja aktywności studentów)				
Kolokwium (Pisemne lub ustne sprawdzenie osiągnięć studentów na danym etapy realizacji programu przedmiotu)				
Prezentacje multimedialne (Sprawdzenie wiedzy i umiejętności z wykorzystaniem technik informatycznych w ramach wystąpienia publicznego studenta)				
Warunki zaliczenia				
Udział studenta w zajęciach obowiązkowych, pozytywna ocena z kolokwium i prac/zadań pisemnych i prezentacji, aktywny udział w zajęciach.				
Treści Kształcenia				
				Liczba godzin
Semestr: 1				
Forma zajęć: wykład				
Socjologia a pedagogika. Przedmiot socjologii wychowania, podstawowe pojęcia: wychowanie, socjalizacja, edukacja, kształcenie. Środowisko społeczne jako środowisko wychowawcze. Procesy socjalizacji i dewiacji społecznej; socjalizacja wyprzedzająca, odwrotna, socjalizacja negatywna, kontrsocjalizacja. Osobowość w tradycyjnym i ponowoczesnym świecie. Szkoła i wykształcenie; Rola szkoły w społeczeństwie opartym na wiedzy, czy jest nią też jeszcze wychowanie, czy przeżywamy kryzys wychowania? Spółeczeństwo wychowujące, wychowanie w społeczeństwach wieloetnicznych. Wychowanie i edukacja w warunkach globalizacji i wielokulturowości – kwestia przekazu wartości, problem społeczeństwa wychowującego. Edukacja a rozwój lokalny i regionalny. Komunikowanie w edukacji. Współczesne systemy edukacyjne, ich problemy i wyzwania przed nimi stojące. Kwestia reform. Model rynkowy w szkolnictwie. Grupy rówieśnicze oraz rola mediów w procesie socjalizacji i wychowania. Proponowany obraz człowieka, rówieśnika (muzyka, MTV, moda, reklama). Rodzina jako miejsce socjalizacji i procesu wychowawczego. Przekaz międzypokoleniowy, obyczaje, normy i wartości. Problem rodzin dysfunkcyjnych. Socjologia wychowania w Polsce – stan i kierunki przemian.				15
Forma zajęć: ćwiczenia				
Od wychowania naturalnego do instytucjonalnego kształcenia - charakterystyka nauczania przednowoczesnego; zmiany związane z „rewolucją pedagogiczną” XVI-XVIII w.; dominujące ideologie wychowania. Ukryty program – mechanizmy działania ukrytego programu w szkole i w środowisku pozaszkolnym, układ przestrzeni jako element działania ukrytego programu.				30

Przemoc symboliczna, problem selekcji i mit równych szans – kapitał kulturowy i przemoc symboliczna wg P. Bourdieu, teoria kodów językowych B. Bernsteina, pierwotny i wtórny efekt stratyfikacyjny R. Boudina. Rytuały, gry psychologiczne i problem przemocy fizycznej w szkole – opór i konformizm, myślenie magiczne, problem fali, przemocy wobec słabszych i nauczycieli, wypalenie zawodowe. Problematyka płci – kategoria sex-gender, rola socjalizacji i wychowania w kształtowaniu tożsamości płciowej, schematyzm rodzajowy i androginizm. Zagrożenia i szanse rozwojowe współczesnej młodzieży polskiej – zróżnicowanie środowisk wychowawczych (miasto/wieś; młodzież z marginesu społecznego); problem autorytetów i wartości, globalizacja i kultura konsumpcyjna oraz ich wpływ na rozwój młodzieży.	30
Forma zajęć: egzamin	
Zagadnienia wynikające z treści wykładów i ćwiczeń. Socjologia a pedagogika. Przedmiot socjologii wychowania, podstawowe pojęcia: wychowanie, socjalizacja, edukacja, kształcenie. Środowisko społeczne jako środowisko wychowawcze. Procesy socjalizacji i dewiacji społecznej; socjalizacja wyprzedzająca, odwrotna, socjalizacja negatywna, kontrsocjalizacja. Osobowość w tradycyjnym i ponowoczesnym świecie. Szkola i wykształcenie; Rola szkoły w społeczeństwie opartym na wiedzy, czy jest nią też jeszcze wychowanie, czy przeżywamy kryzys wychowania? Społeczeństwo wychowujące, wychowanie w społeczeństwach wieloetnicznych. Wychowanie i edukacja w warunkach globalizacji i wielokulturowości – kwestia przekazu wartości, problem społeczeństwa wychowującego. Edukacja a rozwój lokalny i regionalny. Komunikowanie w edukacji. Współczesne systemy edukacyjne, ich problemy i wyzwania przed nimi stojące. Kwestia reform. Model rynkowy w szkolnictwie. Grupy rówieśnicze oraz rola mediów w procesie socjalizacji i wychowania. Proponowany obraz człowieka, rówieśnika (muzyka, MTV, moda, reklama). Rodzina jako miejsce socjalizacji i procesu wychowawczego. Przekaz międzypokoleniowy, obyczaje, normy i wartości. Problem rodzin dysfunkcyjnych. Socjologia wychowania w Polsce – stan i kierunki przemian.	0
Literatura	
Podstawowa	
Dudzikowa M., Czerepaniak-Walczak M. (red.), Wychowanie. Pojęcia, procesy, konteksty, (t. I-V), Gdańsk 2010	
Karkowska M, Socjologia wychowania: wybrane elementy: mechanizmy socjalizacji i edukacja szkolna, Łódź 2007	
Kowalski S, Socjologia wychowania w zarysie, Warszawa 1986	
Kwieciński Z, Socjopatologia edukacji, Warszawa 1982	
Szymański M.J, Studia i szkice z socjologii edukacji, Warszawa 2000	
Tillmann K.J, Teorie socjalizacji. Społeczność. Instytucja. Uprzedmiotowanie, Warszawa 1986	
Uzupełniająca	
Brezinka W., Wychowanie i pedagogika w dobie przemian kulturowych, Kraków 2005	
Chłopecki J, Ciągłość, zmiana i powrót. Szkice z socjologii wychowania, Rzeszów 1997	
Meighan R, Socjologia edukacji, Toruń 1993	
Mielicka H. (red.), Socjologia wychowania. Wybór tekstów, Kielce 2000	
Skarbak Wł, Wybrane zagadnienia socjologii ogólnej i socjologii edukacji , Piotrków Trybunalski 2003	
Toporkiewicz R, Socjologia wychowania, Warszawa 1986	

Woskowski J., Socjologia wychowania, Warszawa 1983		
Woźniak R. B, Zarys socjologii edukacji i zachowań społecznych: ku społeczeństwu otwartej edukacji, Szczecin 2002		
Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	45	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	55	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	4	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	45	1,8

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.